

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:

Director: Mag. Renate Plöchl

Deputy director: Mag. Julian Sagmeister

Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek

Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:

Email: [landesbibliothek\(at\)ooe.gv.at](mailto:landesbibliothek(at)ooe.gv.at)

Telephone: +43(732) 7720-53100

**Distinctō orbiū tam celestiu
q̄ elementarium.**

Oporalis mundi machina tota consi-
stit in duobus. scilicet in natura celestis:
et in natura elementari. Celestis autem
distinguitur in tres celos principales. scilicet em-
pyreum. crystallinum et firmamentū. Intra fir-
mamentum vero quod est celum stellarum conti-
nent septem orbes septem planetarum qui sunt
Saturnus. Jupiter. Mars. Sol. Ven⁹. Mer-
curius. Luna. Nomine autem celi crystallini siue
aquei intelligit prima pars materie prime que
sicut philosophū formata est in duos orbes: quo-
rum superior est primū mobile. Istorum orbium na-
tura est quod omnes mouent: excepto empyreo ce-
lo: quod quietū est. Natura vero elementaris in quatuor
tuor speras principales distinguit. scilicet ignis
aeris. terre et aque. Spera ignis tria habet in-
terstitia videlicet: supremū quod vocat igneus: ac
mediū et infimū quod vocat olympium. Aer si-
militer habet tria interstitia: scilicet: supremum
quod vocat ethereum: et medium ac infimū quod
dicit aereum. Et in supremo est calor et lux pro-
pter solis propinquitates. Similiter est et in infi-
mo: sed propter radioꝝ repercussionem a terra. In
medio autem interstitio ad quod non pertingere po-
test repercussio radioꝝ est frigiditas et obscuritas:
in quo dicuntur habitare demones qui detrusi
sunt in hunc aerem caliginosum. Ibi etiam sunt
tempestates: scilicet tonitrua: grando: niues: et
silia. Ex his collige duodecim orbes mundi ter-
ram et aquam ambientes: qui omnes celi possunt
vocari. Istos autem excelsit celum trinitatis
ipse deus qui est in omnibus et super omnia. Di-
stantia predictorum orbium et planetarum hec
est. A terra usque ad lunam sunt miliaria. xv. dc.
xxv. miliaria. hec sunt stadia. cxxvi. A luna usque
ad Mercurium sunt miliaria. vij. dccc. xij. et ses-
misse. A mercurio usque ad venerem tantū. A ve-
nere usque ad solem. xxij. cccc. xxxvi. A sole usque
ad martem sunt miliaria. xv. dc. xxv. A Marte usque
usque ad iouem. vij. dccc. xij. A ioue usque ad satur-
num tantum. A saturno usque ad firmamentum.
xxij. cccc. xxxvi. Ex istis sequitur quod a terra usque
ad celum stellatum sunt centum et nouem milia: et
ccc. lxxv. miliaria.

**Distinctio celestium hierar-
chiarum.**

O celesti vero natura triplicem quidam
posuere distinctōnem. scilicet supnatu-
ralem. id est supcelestem. celestem et sub-
celestem. Supcelestis est in tribus personis ut quidam
dixerunt et male. quia secundum Dionysium hie-
rarchia dicit ordinē: et ille absolute non est in tri-
bus personis: sed tamen ordo nature. Celestis in or-
dinibus angelicis. Subcelestis in hominibus
sanctis. Porro hierarchia celestis diuidit in su-
periozem: mediā et inferiozem. Superior conti-
net tres ordines scilicet seraphin et cherubin et thro-
nos. Quorum primi considerant dei bonitatem. Se-
cundi virtute. Tercij equitatem. Item in primis
deus amat ut charitas. In secundis noscit ut veri-
tas. In tercijs sedet ut equitas. A media continet

dominationes principatus potestates. Quorum
primi officia regunt angelorum. Sequentes ca-
pitibus presunt populorum. vltimi potestatem coer-
cent demonum. Item in primis dominus dominat ut
maiestas: in sequentibus regit ut principat: in
vltimis tenet ut salus. Inferior hierarchia sili-
ter continet tres ordines. scilicet virtutes. archange-
los. angelos. ad quorum priores pertinet miraculo-
rum operatio. ad secundos magnorum negotiorum
denunciatio. ad tercios humane custodie solici-
tudo. Item in primis deus operatur ut virtus. In
secundis reuelat ut lux. In tercijs nutrit ut inspirat
Hec dicta sunt secundum Gregorium. Sed secundum Dionysi-
um virtutes sunt medius ordo hierarchie secu-
de: principatus primus ordo tercię hierarchie
Hoc attende quod in qualibet trium hierarchiarum
premissarum notatur trinitas personarum diuina-
rum: ut patet in celesti hierarchia tam superiori
quam media quam inferiori.

De tempore siue etatibus.

Mundi etates accipiuntur similitudinarie
iuxta etates hominis: sunt autem sex etates
mundi. Quarum prima incipit a mundi cre-
atione et durat usque ad diluuiū: et habuit secundum he-
braicam veritatem annos. 1656. Secundum septuagi-
ta interpretes (sicut Isidorus exponit) et alios quos
plurimos quos hic sequimur huiusmodi annos. 2242
et sic differunt in annis. 586. quos hebrei minus
habet in hac etate: et iuxta hanc computationem matu-
le mortuus est ante diluuiū: eodem tamen anno quo
diluuius fuit. Secunda etas incipit a diluuiō: et
durat usque ad natiuitatem abrahe: et habuit secundum
hebreos annos. 292. secundum septuaginta. 942. et
sic differunt in annis. 650. quos iterum hebrei mi-
nus habent. Que autem sit ratio tante diuersitatis in-
uenire non potui. Tercia etas incipit a natiui-
tate abrahe: et durat usque ad iniciū regni Da-
uid huiusmodi secundum hebreos annos. 941. secundum septuagi-
ta. 940. Quarta etas incipit a principio rei-
gni dauid et durat usque ad transmigratōem babi-
lonis: et habet annos. 484. secundum hebreos. secundum se-
ptuaginta. 485. Quinta etas incipit a trans-
migratōe babilonis. scilicet quā hierusalē destrui-
ta fuit: et templū in ea incensum: et durat usque
usque ad benedictā natiuitatem christi habens annos
secundum hunc modum preteractum quem hic sequimur
590. Et sicut predictum est grandis est altercatio
de supputatōne annorum huiusmodi etatis diuersi diuer-
simode computat. Sexta etas incipit a christi nati-
uitate et durat usque ad finem mundi cuius terminum
solus deus nouit et hec dicitur senectus: siue
hora nouissima. His autem etatibus potest adiungi
septima etas quę est quiescentius. et currit cum
sexta: et octaua etas quę est resurgentium. Porro
secundum hebreos in prima etate mundi sunt genera-
tiones. x. In secunda. x. In terciã. xiiij. In quarta
xvij. quas tamen Matheus gratia misterij. xiiij.
ponit. In quinta. xiiij. Etates autem hominis sunt
iste. Prima est infantia hominis a natiuitate hominis
usque ad annos. 7. Secunda etas est puericia usque ad
annos. xiiij. Tercia etas est adulescentia a. 15. anno
usque in. 38. Quarta est iuuetus usque ad. 49. Quin-
ta est senectus a. 50. anno usque ad. 79. Sexta est decre-
pita etas ab anno. 80. usque dum vita finit.

Prima

Secunda

Tercia

Quarta

Quinta

Sexta

Etates h